

Zločinnost jako sociální problém a trest jako řešení

Jakub Drápal

Sociální problémy

30. listopadu 2023

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

Obsah

- 1 Proč lidé páchají trestnou činností?
- 2 Účely trestání
- 3 Ukládání trestů

Jedna teorie pro všechnu trestnou činnost?

Zdroj: <https://live.staticflickr.com/>

Vystavení olovu v dětství

Environmental Policy as Social Policy? The Impact of Childhood Lead Exposure on Crime*

Jessica Wolpaw Reyes

Abstract

Childhood lead exposure can lead to psychological traits that are strongly associated with aggressive and criminal behavior. In the late 1970s in the United States, lead was removed from gasoline under the Clean Air Act. I use the state-specific reductions in lead exposure that resulted from this removal to identify the effect of childhood lead exposure on crime rates. The elasticity of violent crime with respect to childhood lead exposure is estimated to be 0.8, and this result is robust to numerous sensitivity tests. Mixed evidence supports an effect of lead exposure on murder rates, and little evidence indicates an effect of lead on property crime. Overall, I find that the reduction in childhood lead exposure in the late 1970s and early 1980s was responsible for significant declines in violent crime in the 1990s and may cause further declines in the future. Moreover, the social value of the reductions in violent crime far exceeds the cost of the removal of lead from gasoline.

KEYWORDS: crime, lead, environmental policy

Literatura: [Reyes, 2007]

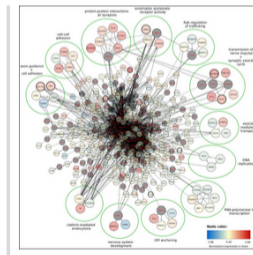
Genetické predispozice

ORIGINAL ARTICLE

Rare copy number variation in extremely impulsively violent males

Jan Vevera, Mehdi Zarrei, Hana Hartmannová, Ivana Jedličková, Dita Mušálková, Anna Přistoupilová, Petra Oliveriusová, Helena Trešlová, Lenka Nosková, Kateřina Hodaňová, Viktor Stránecký, Václav Jiříčka, Marek Preiss, Kateřina Příhodová, Jana Šaligová, John Wei, Marc Woodbury-Smith, Anthony J. Bleyer, Stephen W. Scherer, Stanislav Kmoč

Version of Record online: 03 December 2018

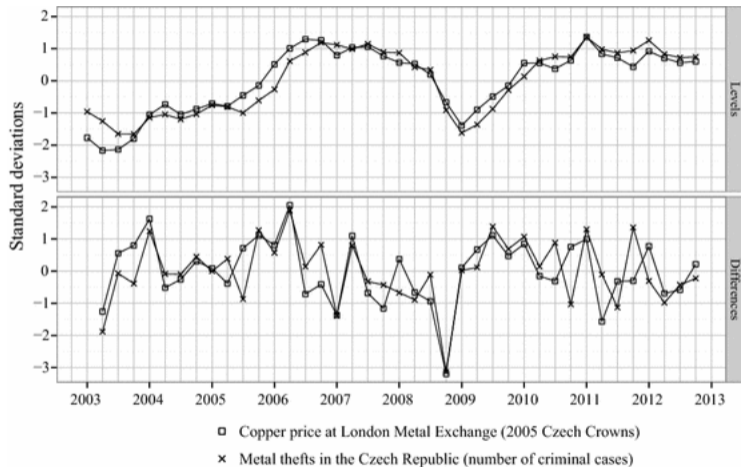

Interaction network of genes impacted by rare copy number variants in extremely impulsively violent males.

[Abstract](#) | [Full text](#) | [PDF](#) | [References](#) | [Request permissions](#)

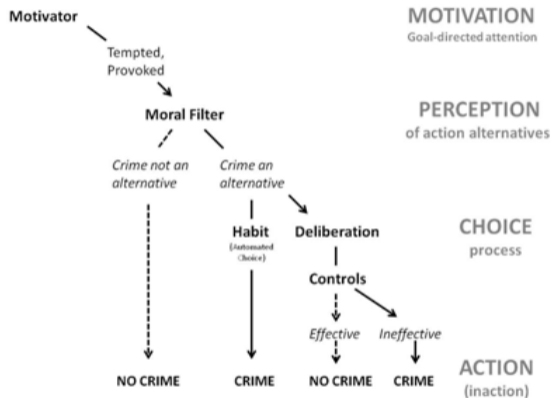
Obrázek: Odlišná DNA pachatelů násilných trestných činů

Čistý kalkul: Krádeže kovů

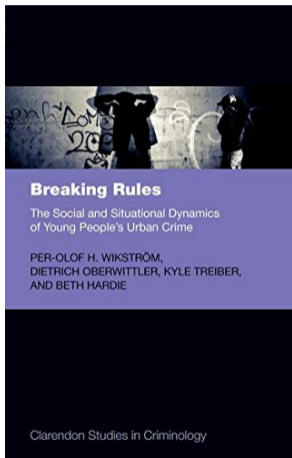
Literatura: [Brabenec and Montag, 2018]

Teorie situačního jednání

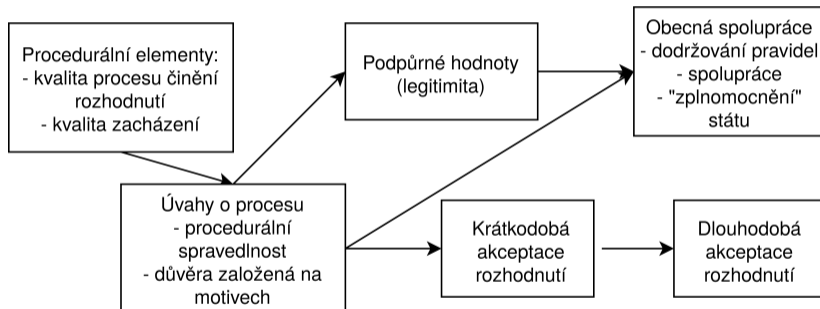
Obrázek: Volba, zda spáchat trestnou činnost či nikoli

Teorie situačního jednání 2

Literatura: [Wikstrom et al., 2012]

Teorie procedurální spravedlnosti: Proč lidé poslouchají (nikoli porušují) zákony?

Obrázek: Tom Tyler: Lidé spolupracují se systémem, pokud mu rozumí a pokud mu věří.

Literatura: [Tyler, 2003]

Můžu dát někomu vědět při zatčení?

Poučení obviněného:

Podle § 33 odst. 1 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kládou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výstupu nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslyšen v věci svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil s jinými úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odněli svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby.

Trestu podle § 33 odst. 5 trestního řádu, v případě zatčení či zadržení, máte právo na naléhavou lékařskou pomoc. Dáte máte právo nechat vyrozumět konzulární úřad a rodinného příslušníka nebo jinou fyzickou osobu, u nichž uvedete údaje potřebné k vyrozumění. Na svobodě můžete být omezen 24 hodin u zatčení a 48 hodin u zadržení. Po uplynutí těchto lhůt musíte být propuštěn nebo odevzdán soudu.

Podle § 34 odst. 1 trestního řádu je oprávněn obviněného zastupovat opatrovník obviněného, který je omezen ve svéprávnosti, zejména zvolit mu obhájce, činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit obviněný. Ve prospěch obviněného může opatrovník tato práva vykonávat i proti vůli obviněného.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může obviněný za přítomnosti obhájce sjednat se státním zástupcem dohodu o vině a trestu, kterou schvaluje soud. Je-li sjednána dohoda o vině a trestu, obviněný se vzdává práva na projednání věci u hlavního líčení a práva podat odvolání proti rozsudku, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu, s výjimkou případu, kdy takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, s níž souhlasil. Podle § 175a odst. 8 trestního řádu dohodu o vině a trestu nelze sjednat v řízení o zvlášť závažném zločinu a v řízení proti uprchlému.

Podle § 92 odst. 2 trestního řádu máte možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují či vyvracejí a naobdivout o nich důkazy.

Podle § 92 odst. 3 trestního řádu Vám mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo odstranění neúplnosti, nejjasnosti a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve než dáte odpověď, jste nahlédli do písemných poznámek, které musíte vyslyšajícím, požádat-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu.

Podle § 33 odst. 3 trestního řádu podáváte v přípravném řízení návrh na rozhodnutí o obhajobě bezplatné nebo za sníženou odměnu včetně příloh, jimiž prokazujete jeho důvodnost, prostřednictvím státního zástupce, v řízení před soudem pak prostřednictvím soudu, který koná řízení v prvním stupni.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu máte za povinnost uvést adresu pro účely doručování písemností určených k vašim blízkým.

Podle § 65 odst. 1 trestního řádu má obviněný, jeho obhájce a zmocněnec právo nahlížet do spisů, činit si z nich výpisky a poznámky a na svoje náklady si pořizovat kopie spisů a jejich částí. Totéž právo má zákonný zástupce nebo opatrovník obviněného, jestliže tento není plně svéprávný nebo je-li jeho svéprávnost omezena.

Podle § 65 odst. 2 trestního řádu vám může toto právo policejní orgán ze závažných důvodů odepřít, důvod odepření, pokud o to požádáte, přezkoumá státní zástupce. Práva dle § 65 odst. 1 trestního řádu nelze odepřít obviněnému a obhájci, jakmile by byl upozorněn na možnost prostudovat spis a při sjednání dohody o vině a trestu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu Vás dále poučují o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviněný-li živě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviněný-li živě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání.

Podle § 307 odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže se obviněný k trestnému činu doznal, nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradu uzavřel dohodu anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, vydal bez důvodné obhajeni činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu, lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 307 odst. 2 trestního řádu, je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného přečinu, okolnostmi jeho spáchání anebo poměry obviněného, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o podmíněném zastavení trestního stíhání pouze tehdy, pokud obviněný splní podmínky uvedené v § 307 odst. 1 trestního řádu a zaváže se, že se během zkušební doby z drží určitého řízení, v souvislosti s ním se dopustil přečinu, nebo složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zástupce částku určenou státnímu zástupci na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující. Podle § 307 odst. 3 trestního řádu se zkušební doba stanoví na dobu 6 měsíců až 5 let.

Podle § 309 odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného a poškozeného soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodnout o schválení narování a zastavit trestní stíhání, jestliže obviněný prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho prohlášení bylo učiněno svobodně, vážně a určité, uhradil poškozenému škodu způsobenou přečinem, nebo učinil potřebné úkony k její úhradě, případně jinak odčiní újmou vzniklou přečinem, vydá bez důvodné obhajeni získané přečinem nebo učiní jiná vhodná opatření k jeho vydání a složí na účet soudu, nebo v přípravném řízení na účet státního zástupce částku určenou státnímu zástupci na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, a považuje-li takový způsob vyřízení věci za dostačující vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného činu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho osobním a majetkovým poměrům.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvědíte-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt, který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočnicků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočnicka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem. Využijete-li právo uvedené v § 2 odst. 14 trestního řádu, příbýrný tlumočnick přetlumočí na váš žádost i vaši poradu s obhájcem v průběhu procesních úkonů.

Podle § 28 odst. 2 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba obviněnému písemně přeložit usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vazbě, usnesení o nařízení pozorování obviněného ve zdravotnickém ústavu, obžalbu, dohodu o vině a trestu a návrh na její schválení, návrh na odnětí řízení, rozsudek

Můžu dát někomu vědět při zatčení?

Výslech

Máte právo vypovídat

§ 20/1 trestního řádu (TR)

Máte právo, ne povinnost, se ke všemu vyjádřit. Můžete tedy odmítnout vypovídat.

Podrobné souvislé vyjádření

§ 33/1, § 30/2 TR

Máte možnost se podrobně vyjádřit k předmětu obvinění.

Kladení otázek

§ 32/3 TR

Mohou Vám být kladeny doplňující otázky.

Možnost radit se o odpovědích

§ 33/2 TR

Během výslechu se nemůžete s obhájcem radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Před jejím položením se radit můžete.

Zákaz klamavých a návodných otázek

§ 30/3 TR

Nesmí Vám být kladeny otázky, při kterých je tvrzeno něco, co není pravda. Zároveň Vám nesmí být naznačeno, jak máte odpovědět.

Poznámky u výslechu

§ 30/2 TR

Pokud Vám to vyslychající dovolí, můžete se před odpovědí na otázku podívat do svých poznámek.

Předložení poznámek k nahlédnutí

§ 30/2 TR

Pokud se před odpovědí na otázku podíváte do svých poznámek, můžete být požádáni o jejich předložení k nahlédnutí.

Povinnosti a zákazy

Křivé obvinění

§ 345/1 trestního zákoníku

Pokud vědomě živě obviníte někoho jiného z trestného činu s clem, aby byl trestně stíhán, může se jednat o trestný čin křivého obvinění.

Rušení řízení

§ 253 TR

Pokud rušíte řízení, chováte se urážlivě nebo neuspokojíte výzvy či příkazy, může Vám po předchozím napomenutí být uložena pokuta ve výši až 50 000,- Kč.

Uvedení adresy

§ 55/2a TR

Máte povinnost uvést adresu, kde budete osobně přebírat poštu.

Obhájce

Přítomnost obhájce

§ 33/2 TR

Máte právo, aby byl Váš obhájce přítomen u výslechu nebo jiných úkonů.

Bezplatný obhájce

§ 33/2 TR

Pokud doložíte, že nemáte dostatek finančních prostředků na obhájce, máte právo na přidělení obhájce bezplatně, či za sníženou cenu.

Když Vás přivedla policie

Vyrozumění třetí osoby

§ 33/5 TR

Máte právo dát o svém zadržení někomu vědět.

Lhůta pro zadržení či zatčení

§ 23/5 TR

Do 24 hodin od zatčení či 48 hodin od zadržení musíte být buď předáni soudu, nebo propuštěni.

Lékařská pomoc

§ 33/2 TR

Pokud jste byli zatčeni či zadrženi, máte právo na lékařskou pomoc.

Zápis o výslechu (protokol)

Kontrola protokolu

§ 29/2 TR

Máte právo si po skončení výslechu přečíst, nebo si nechat přečíst, vytvořený protokol. Máte právo žádat, aby byl doplněn či opraven.

Přečtení protokolu třetí osobou

§ 29/2 TR

Protokol Vám musí být před podpisem přečten nezavislou třetí osobou. To neplatí, pokud zipsu požadoval někdo jiný, než kdo Vás vypýchal. Náměty k obsahu protokolu je nutno uvést v přítomnosti této osoby.

Svěprávnost

Přítomnost opatrovníka

§ 24/1 TR

Pokud máte omezenou svěprávnost, má Váš opatrovník právo Vás v řízení zastupovat.

Jazyk

Máte právo používat svůj mateřský jazyk nebo jiný jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

§ 27/4, § 28 TR

Obsah

- 1 Proč lidé páchají trestnou činností?
- 2 Účely trestání
- 3 Ukládání trestů

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení odsouzených tresty (specific deterrence)

Efektivita nepodmíněného trestu odnětí svobody

Uvěznění v průměru neovlivní pachatele z hlediska recidivy

[Villettaz et al., 2015, Loeffler and Nagin, 2022]

O chlebu a o vodě?

Špatné podmínky ve vězení nevedou k nižší recidivě, ale spíše k vyšší

[Chen and Shapiro, 2007, Auty and Liebling, 2020]

Odrazení odsouzených tresty (specific deterrence)

Efektivita nepodmíněného trestu odnětí svobody

Uvěznění v průměru neovlivní pachatele z hlediska recidivy

[Villettaz et al., 2015, Loeffler and Nagin, 2022]

O chlebu a o vodě?

Špatné podmínky ve vězení nevedou k nižší recidivě, ale spíše k vyšší

[Chen and Shapiro, 2007, Auty and Liebling, 2020]

Práce s pachateli trestných činů

Přístupy napříč posledními dekádami

- 1 Do 60. let: Rehabilitace (ČR: Oto Novotný: O trestu a vězeňství, 1967)
- 2 1974, Robert Martinson: Nothing works (ČR: Husáková normalizace)
- 3 Ale! "None intervention works for everyone"
- 4 80. léta: Tough on crime + prison works (ČR: Ondráček mlátí máničky)
- 5 90. léta: What works? (ČR: It must work! PMS ČR, ZSVM)
- 6 Od cca 2010: What works in Czech context? Výzkumy efektivit IKSP

Literatura: [Sarre, 2001]

Práce s pachateli trestných činů

Přístupy napříč posledními dekádami

- 1 Do 60. let: Rehabilitace (ČR: Oto Novotný: O trestu a vězeňství, 1967)
- 2 1974, Robert Martinson: Nothing works (ČR: Husáková normalizace)
- 3 Ale! "None intervention works for everyone"
- 4 80. léta: Tough on crime + prison works (ČR: Ondráček mlátí máničky)
- 5 90. léta: What works? (ČR: It must work! PMS ČR, ZSVM)
- 6 Od cca 2010: What works in Czech context? Výzkumy efektivit IKSP

Literatura: [Sarre, 2001]

Práce s pachateli trestných činů

Přístupy napříč posledními dekádami

- 1 Do 60. let: Rehabilitace (ČR: Oto Novotný: O trestu a vězeňství, 1967)
- 2 1974, Robert Martinson: Nothing works (ČR: Husáková normalizace)
- 3 Ale! "None intervention works for everyone"
- 4 80. léta: Tough on crime + prison works (ČR: Ondráček mlátí máničky)
- 5 90. léta: What works? (ČR: It must work! PMS ČR, ZSVM)
- 6 Od cca 2010: What works in Czech context? Výzkumy efektivit IKSP

Literatura: [Sarre, 2001]

Práce s pachateli trestných činů

Přístupy napříč posledními dekádami

- 1 Do 60. let: Rehabilitace (ČR: Oto Novotný: O trestu a vězeňství, 1967)
- 2 1974, Robert Martinson: Nothing works (ČR: Husáková normalizace)
- 3 Ale! "None intervention works for everyone"
- 4 80. léta: Tough on crime + prison works (ČR: Ondráček mlátí máničky)
- 5 90. léta: What works? (ČR: It must work! PMS ČR, ZSVM)
- 6 Od cca 2010: What works in Czech context? Výzkumy efektivit IKSP

Literatura: [Sarre, 2001]

Práce s pachateli trestných činů

Přístupy napříč posledními dekádami

- 1 Do 60. let: Rehabilitace (ČR: Oto Novotný: O trestu a vězeňství, 1967)
- 2 1974, Robert Martinson: Nothing works (ČR: Husáková normalizace)
- 3 Ale! "None intervention works for everyone"
- 4 80. léta: Tough on crime + prison works (ČR: Ondráček mlátí máničky)
- 5 90. léta: What works? (ČR: It must work! PMS ČR, ZSVM)
- 6 Od cca 2010: What works in Czech context? Výzkumy efektivit IKSP

Literatura: [Sarre, 2001]

Práce s pachateli trestných činů

Přístupy napříč posledními dekádami

- 1 Do 60. let: Rehabilitace (ČR: Oto Novotný: O trestu a vězeňství, 1967)
- 2 1974, Robert Martinson: Nothing works (ČR: Husáková normalizace)
- 3 Ale! "None intervention works for everyone"
- 4 80. léta: Tough on crime + prison works (ČR: Ondráček mlátí máničky)
- 5 90. léta: What works? (ČR: It must work! PMS ČR, ZSVM)
- 6 Od cca 2010: What works in Czech context? Výzkumy efektivit IKSP

Literatura: [Sarre, 2001]

Práce s pachateli trestných činů

Přístupy napříč posledními dekádami

- 1 Do 60. let: Rehabilitace (ČR: Oto Novotný: O trestu a vězeňství, 1967)
- 2 1974, Robert Martinson: Nothing works (ČR: Husáková normalizace)
- 3 Ale! "None intervention works for everyone"
- 4 80. léta: Tough on crime + prison works (ČR: Ondráček mlátí máničky)
- 5 90. léta: What works? (ČR: It must work! PMS ČR, ZSVM)
- 6 Od cca 2010: What works in Czech context? Výzkumy efektivit IKSP

Literatura: [Sarre, 2001]

Inkapacitace

Omezené schopnosti identifikovat ty nebezpečné

- Predikce soudců: Jsou schopni?
- Risk assessment: Pomoc od AI

Přísnější trestání "nebezpečných" pachatelů (selektivní inkapacitace)

- Tříkrát a dost
- Etické problémy

Lit.: [Monahan and Skeem, 2016]

Inkapacitace

Omezené schopnosti identifikovat ty nebezpečné

- Predikce soudců: Jsou schopni?
- Risk assessment: Pomoc od AI

Přísnější trestání "nebezpečných" pachatelů (selektivní inkapacitace)

- Tříkrát a dost
- Etické problémy

Lit.: [Monahan and Skeem, 2016]

Proporcionalita - přiměřenost citelnosti trestu k závažnosti TČ

Zavrženíhodnost jednání a jeho odsouzení (censure)

Cílem je komunikovat takové odsouzení jednání, které je přiměřené závažnosti spáchané trestné činnosti (poškození/škoda a zavinění (vůle) pachatele)

Ordinální proporcionalita

- Který trestný čin je závažnější?
- Shodneme se na pořadí závažnosti jednotlivých trestných činů

Kardinální proporcionalita

- Jaký trest je přiměřený konkrétnímu trestnému činu?
- Neshodneme se na tom, kam "ukotvit" jednotlivé trestné činy

Lit.: [von Hirsch, 2017]

Proporcionalita - přiměřenost citelnosti trestu k závažnosti TČ

Zavrženíhodnost jednání a jeho odsouzení (censure)

Cílem je komunikovat takové odsouzení jednání, které je přiměřené závažnosti spáchané trestné činnosti (poškození/škoda a zavinění (vůle) pachatele)

Ordinální proporcionalita

- Který trestný čin je závažnější?
- Shodneme se na pořadí závažnosti jednotlivých trestných činů

Kardinální proporcionalita

- Jaký trest je přiměřený konkrétnímu trestnému činu?
- Neshodneme se na tom, kam "ukotvit" jednotlivé trestné činy

Lit.: [von Hirsch, 2017]

Proporcionalita - přiměřenost citelnosti trestu k závažnosti TČ

Zavrženíhodnost jednání a jeho odsouzení (censure)

Cílem je komunikovat takové odsouzení jednání, které je přiměřené závažnosti spáchané trestné činnosti (poškození/škoda a zavinění (vůle) pachatele)

Ordinální proporcionalita

- Který trestný čin je závažnější?
- Shodneme se na pořadí závažnosti jednotlivých trestných činů

Kardinální proporcionalita

- Jaký trest je přiměřený konkrétnímu trestnému činu?
- Neshodneme se na tom, kam "ukotvit" jednotlivé trestné činy

Lit.: [von Hirsch, 2017]

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Další možné

Restorativní justice

Cílem obnovit vztahy ve společnosti (<https://restorativni-justice.cz/>)

Expressive condemnation

Trestem vyjádřit jasnější odsudek [Kahan, 1996]

Reintegrative shaming

Cílem komunikovat odsouzení jednání pachatele takovým způsobem, že ho to odvede od páčání další trestné činnosti (Lit: [Braithwaite, 1989])

Další možné

Restorativní justice

Cílem obnovit vztahy ve společnosti (<https://restorativni-justice.cz/>)

Expressive condemnation

Trestem vyjádřit jasnější odsudek [Kahan, 1996]

Reintegrative shaming

Cílem komunikovat odsouzení jednání pachatele takovým způsobem, že ho to odvede od páčání další trestné činnosti (Lit: [Braithwaite, 1989])

Další možné

Restorativní justice

Cílem obnovit vztahy ve společnosti (<https://restorativni-justice.cz/>)

Expressive condemnation

Trestem vyjádřit jasnější odsudek [Kahan, 1996]

Reintegrative shaming

Cílem komunikovat odsouzení jednání pachatele takovým způsobem, že ho to odvede od páchání další trestné činnosti (Lit: [Braithwaite, 1989])

Integrojící teorie

Potřeba integrovat jednotlivé účely

Nutné stanovit, kdy a v jakých případech bude aplikován který účel trestání.

Limited Retributivism

- Závažnost určuje horní nepřekročitelnou hranici
- Nižší tresty mohou ovlivnit konsekvenencialistické účely trestání
- Otázkou je, jak moc proporcionalita ovlivňuje dolní hranici
- Nejpracovanější forma smíšených studií

Literatura: [Morris, 1977, Frase, 2012]

Integroující teorie

Potřeba integrovat jednotlivé účely

Nutné stanovit, kdy a v jakých případech bude aplikován který účel trestání.

Limited Retributivism

- Závažnost určuje horní nepřekročitelnou hranici
- Nižší tresty mohou ovlivnit konsekvenencialistické účely trestání
- Otázkou je, jak moc proporcionalita ovlivňuje dolní hranici
- Nejpracovanější forma smíšených studií

Literatura: [Morris, 1977, Frase, 2012]

Integroující teorie

Potřeba integrovat jednotlivé účely

Nutné stanovit, kdy a v jakých případech bude aplikován který účel trestání.

Limited Retributivism

- Závažnost určuje horní nepřekročitelnou hranici
- Nižší tresty mohou ovlivnit konsekvencialistické účely trestání
- Otázkou je, jak moc proporcionalita ovlivňuje dolní hranici
- Nejpropracovanější forma smíšených studií

Literatura: [Morris, 1977, Frase, 2012]

Integroující teorie

Potřeba integrovat jednotlivé účely

Nutné stanovit, kdy a v jakých případech bude aplikován který účel trestání.

Limited Retributivism

- Závažnost určuje horní nepřekročitelnou hranici
- Nižší tresty mohou ovlivnit konsekvenencialistické účely trestání
- Otázkou je, jak moc proporcionalita ovlivňuje dolní hranici
- Nejpropracovanější forma smíšených studií

Literatura: [Morris, 1977, Frase, 2012]

Integroující teorie

Potřeba integrovat jednotlivé účely

Nutné stanovit, kdy a v jakých případech bude aplikován který účel trestání.

Limited Retributivism

- Závažnost určuje horní nepřekročitelnou hranici
- Nižší tresty mohou ovlivnit konsekvenencialistické účely trestání
- Otázkou je, jak moc proporcionalita ovlivňuje dolní hranici
- Nejpracovanější forma smíšených studií

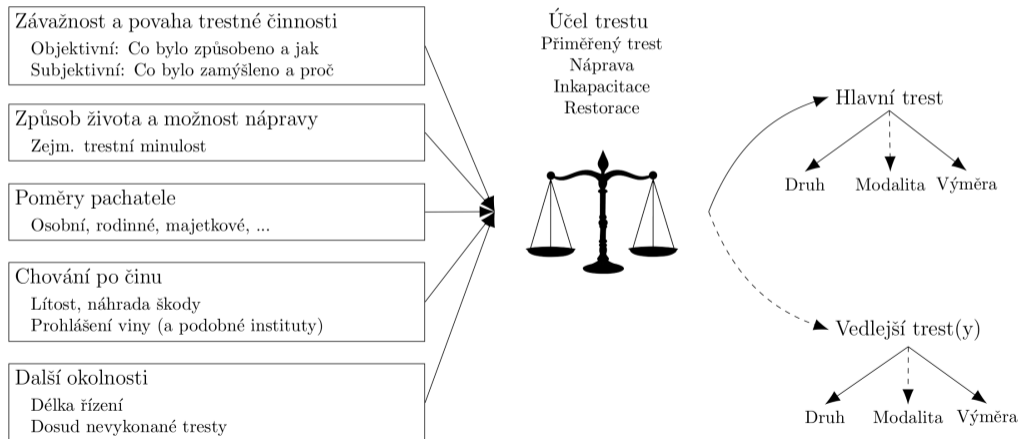
Literatura: [Morris, 1977, Frase, 2012]

Obsah

- 1 Proč lidé páchají trestnou činností?
- 2 Účely trestání
- 3 Ukládání trestů**

Komplexnost ukládání trestů

Obrázek: Komplexnost procesu uložení trestu

Ničím neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprincipiálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020])

Niším neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprincipiálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020])

Ničím neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprincipiálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020])

Více trestných činů: Borgekeho rovnice

2)

D. P. a T. B. na [redacted] v H. M. okres Ch. v nočních hodinách z [redacted] na [redacted] v H. M. okres Ch. po předchozí dohodě a konzumaci alkoholických nápojů, přelezli neuzamčená vrata u částečně oploceného pozemku u domu [redacted] v ulici J. kde v prostoru altánku odcizili nezajištěný motocykl zn. Simson S 51 Enduro rz. [redacted] v hodnotě nejméně [redacted] Kč s vybavením, lékárníčku v hodnotě nejméně [redacted] Kč, plastový kanystr v hodnotě nejméně [redacted] Kč a 7 litrů benzínu zn. Natural 95 v celkové hodnotě nejméně [redacted] Kč, čímž způsobili M. M. nar. [redacted] celkovou škodu nejméně [redacted] Kč,

3)

D. P. v časovém rozpětí od 21.00 hod do 21.40 hod. v H. M. okres Ch. po předchozím požití alkoholických nápojů, využil chvilkové nepozornosti hostů baru B. a z barového pultu odcizil volně položený mobilní telefon zn. Samsung Galaxy, typ G 360 F, šedé barvy, ser. čísla [redacted] SIM karty operátora O2 v hodnotě nejméně [redacted] Kč, včetně koženého pouzdra v hodnotě nejméně [redacted] Kč, čímž způsobil J. K. nar. [redacted] celkovou škodu ve výši nejméně [redacted] Kč,

4)

D. P. a T. B. na [redacted] v H. M. okres Ch. v nočních hodinách ze [redacted] na [redacted] v H. M. okres Ch. po předchozí dohodě a konzumaci alkoholických nápojů, překonáním provizorního oplocení vnikli na pozemek č. [redacted] v ulici H. kde z neuzamčené garáže odcizili motocykl zn. Honda SJ50 rz. [redacted], VIN: ZDCAF32EOVVF304095 v hodnotě nejméně [redacted] Kč, malý technický průkaz, 3 lahve Bohemia Sekt o obsahu 0,7 litru v celkové hodnotě nejméně [redacted] Kč a 1 lahev destilátu zn. Tulamore o obsahu 0,7 litru v hodnotě nejméně [redacted] Kč, čímž způsobili K. K. nar. [redacted] celkovou škodu ve výši nejméně [redacted] Kč,

Literatura: [Ryberg et al., 2018]

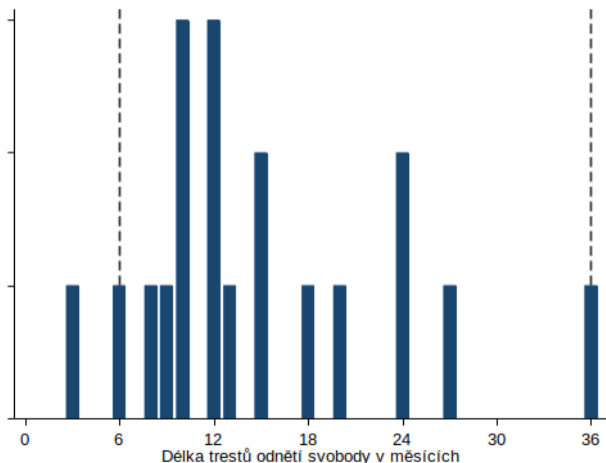
Trestní minulost

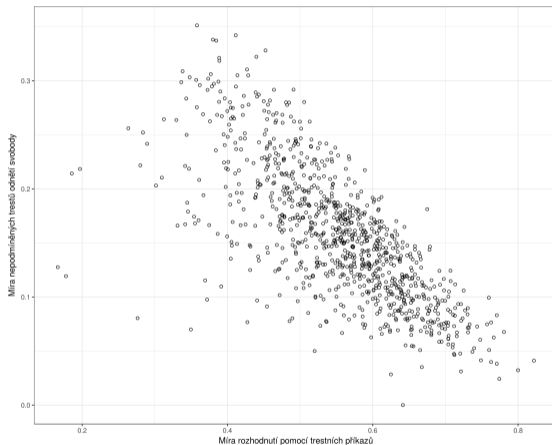
Literatura: [Fraser and Roberts, 2019]

Rozdíly mezi soudci a státními zástupci při ukládání / navrhování trestů

Obrázek: Opakovaná krádež (§ 205 odst. 2 TZ)

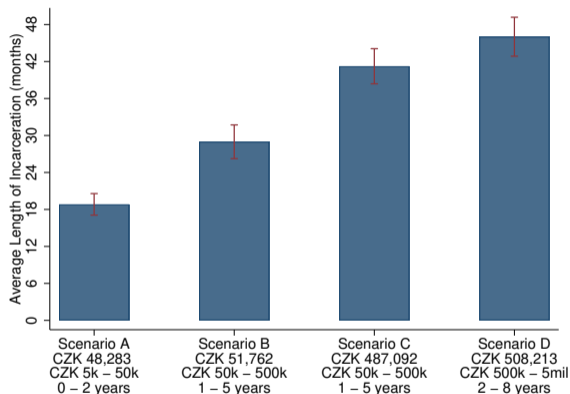
Procesní vlivy: Zjednodušování si práce trestním příkazem

Obrázek: Míra ukládání trestních příkazů okresními soudy (2006-2016)

Literatura: [Drápal, 2017, Ščerba, 2013]

Hranice mezi odstavci

Obrázek: Tresty uložené za krádež experimentální a kontrolní skupinou

Literatura: [Drápal and Šoltés, 2021]

Mimoprávní skutečnosti

Míra nasycení: Podmíněná propuštění v Izraeli

"We record the judges' two daily food breaks, which result in segmenting the deliberations of the day into three distinct "decision sessions." We find that the percentage of favorable rulings drops gradually from 65% to nearly zero within each decision session and returns abruptly to 65% after a break." [Danziger et al., 2011]

Pomyšlení na smrt

Terror management theory: Uvědomění si své smrtelnosti motivuje soudce bránit svoji ideologii.

Lit: [Sporer and Goodman-Delahunty, 2009]

Mimoprávní skutečnosti

Míra nasycení: Podmíněná propuštění v Izraeli

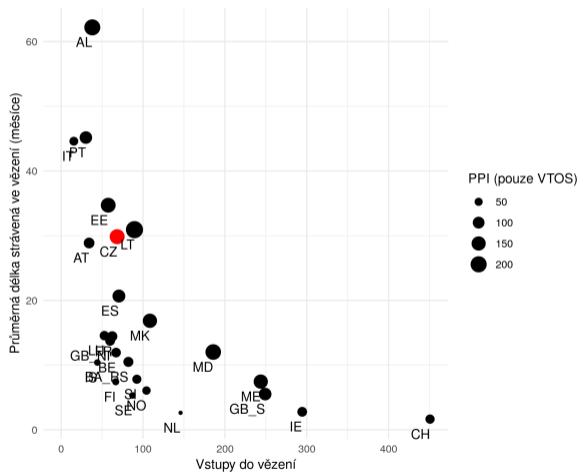
"We record the judges' two daily food breaks, which result in segmenting the deliberations of the day into three distinct "decision sessions." We find that the percentage of favorable rulings drops gradually from 65% to nearly zero within each decision session and returns abruptly to 65% after a break." [Danziger et al., 2011]

Pomyšlení na smrt

Terror management theory: Uvědomění si své smrtelnosti motivuje soudce bránit svoji ideologii.

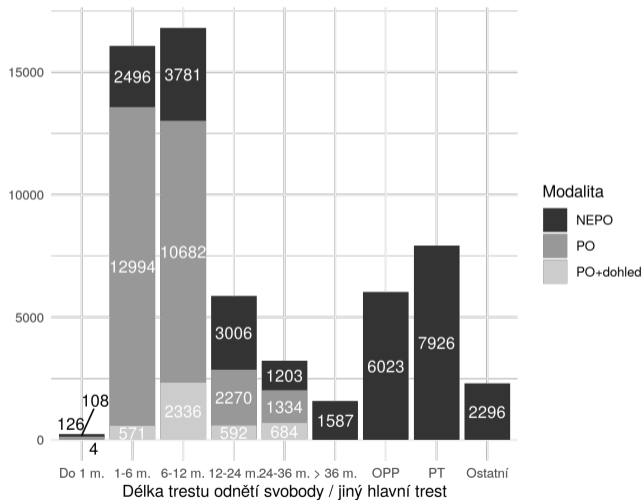
Lit: [Sporer and Goodman-Delahunty, 2009]

Tresty uložené v zemích Rady Evropy

Literatura: [Aebi et al., 2019]

Tresty uložené 2019

Podmíněný trest odnětí svobody

- Původní koncepce (konec 19. stol.): Výjimka pro prvopachatele, aby nešli do kriminogenního vězení na několik týdnů
- Vývoj: Nekoncepční rozšíření, které způsobuje nemožnost jej zařadit do systému trestů
 - Odložení i velmi dlouhých trestů (do 3 let), možnost uložení všem pachatelům
 - Velmi široké využití a to i u TOS do 3 let
 - Enormní rozdíl v citelnosti mezi 3 roky odnětí svobody a 3 roky podmínky (zákon nereflektuje, soudci ano)
 - Mírný trest: Pachateli se (takřka) nic neděje, není nijak citelný
 - Přísný trest: Při nařízení (soudci uloží významně delší podmíněný než nepodmíněný trest)
 - Všemi vnímán jako nespravedlivý trest
- Důsledky: Delší PO než NEPO, kumulace trestů, zohlednění závažnosti atd. [?]
- + mnohé teoretické problémy

Podmíněný trest odnětí svobody

- Původní koncepce (konec 19. stol.): Výjimka pro prvopachatele, aby nešli do kriminogenního vězení na několik týdnů
- Vývoj: Nekoncepční rozšíření, které způsobuje nemožnost jej zařadit do systému trestů
 - Odložení i velmi dlouhých trestů (do 3 let), možnost uložení všem pachatelům
 - Velmi široké využití a to i u TOS do 3 let
 - Enormní rozdíl v citelnosti mezi 3 roky odnětí svobody a 3 roky podmínky (zákon nereflektuje, soudci ano)
 - Mírný trest: Pachateli se (takřka) nic neděje, není nijak citelný
 - Přísný trest: Při nařízení (soudci uloží významně delší podmíněný než nepodmíněný trest)
 - Všemi vnímán jako nespravedlivý trest
- Důsledky: Delší PO než NEPO, kumulace trestů, zohlednění závažnosti atd. [?]
- + mnohé teoretické problémy

Podmíněný trest odnětí svobody

- Původní koncepce (konec 19. stol.): Výjimka pro prvopachatele, aby nešli do kriminogenního vězení na několik týdnů
- Vývoj: Nekoncepční rozšíření, které způsobuje nemožnost jej zařadit do systému trestů
 - Odložení i velmi dlouhých trestů (do 3 let), možnost uložení všem pachatelům
 - Velmi široké využití a to i u TOS do 3 let
 - Enormní rozdíl v citelnosti mezi 3 roky odnětí svobody a 3 roky podmínky (zákon nereflektuje, soudci ano)
 - Mírný trest: Pachateli se (takřka) nic neděje, není nijak citelný
 - Přísný trest: Při nařízení (soudci uloží významně delší podmíněný než nepodmíněný trest)
 - Všemi vnímán jako nespravedlivý trest
- Důsledky: Delší PO než NEPO, kumulace trestů, zohlednění závažnosti atd. [?]
- + mnohé teoretické problémy

Podmíněný trest odnětí svobody

- Původní koncepce (konec 19. stol.): Výjimka pro prvopachatele, aby nešli do kriminogenního vězení na několik týdnů
- Vývoj: Nekoncepční rozšíření, které způsobuje nemožnost jej zařadit do systému trestů
 - Odložení i velmi dlouhých trestů (do 3 let), možnost uložení všem pachatelům
 - Velmi široké využití a to i u TOS do 3 let
 - Enormní rozdíl v citelnosti mezi 3 roky odnětí svobody a 3 roky podmínky (zákon nereflektuje, soudci ano)
 - Mírný trest: Pachateli se (takřka) nic neděje, není nijak citelný
 - Přísný trest: Při nařízení (soudci uloží významně delší podmíněný než nepodmíněný trest)
 - Všemi vnímán jako nespravedlivý trest
- Důsledky: Delší PO než NEPO, kumulace trestů, zohlednění závažnosti atd. [?]
- + mnohé teoretické problémy

Podmíněné tresty za znásilnění

Důvody pro časté ukládání

- Nekoordinované rozšíření obecných podmínek POTOS (až na 3 roky)
- Zachování stejných principů pro podmíněné odložení (nezohledňování závažnosti)
- Neumožnění jiného druhu trestu, který neuvěznjuje
 - Nepromyšlená koncepce domácího vězení
 - Dlouhodobá snaha uvěznovat co nejméně lidí, u kterých není naděje na nápravu
 - (+ za velmi závažné trestné činy, kde uložím trest nad 3 roky)
- Mírnost soudců vůči pachatelům znásilnění?
 - Předsudky a přílišná mírnost?
 - Neexistuje evidence systémového problému (či jeho neexistence)
 - Anekdotační evidence příliš mírného i příliš přísného trestání

Detailnější rozbor (Youtube)

- "Kriminologie II: Jak uvažovat o trestání znásilnění a jeho (případné) reformě?"

Podmíněné tresty za znásilnění

Důvody pro časté ukládání

- Nekoordinované rozšíření obecných podmínek POTOS (až na 3 roky)
- Zachování stejných principů pro podmíněné odložení (nezohledňování závažnosti)
- Neumožnění jiného druhu trestu, který neuvěznjuje
 - Nepromyšlená koncepce domácího vězení
 - Dlouhodobá snaha uvěznovat co nejméně lidí, u kterých není naděje na nápravu
 - (+ za velmi závažné trestné činy, kde uložím trest nad 3 roky)
- Mírnost soudců vůči pachatelům znásilnění?
 - Předsudky a přílišná mírnost?
 - Neexistuje evidence systémového problému (či jeho neexistence)
 - Anekdotační evidence příliš mírného i příliš přísného trestání

Detailnější rozbor (Youtube)

- "Kriminologie II: Jak uvažovat o trestání znásilnění a jeho (případné) reformě?"

Podmíněné tresty za znásilnění

Důvody pro časté ukládání

- Nekoordinované rozšíření obecných podmínek POTOS (až na 3 roky)
- Zachování stejných principů pro podmíněně odložené (nezohledňování závažnosti)
- Neumožnění jiného druhu trestu, který neuvěznuje
 - Nepromyšlená koncepce domácího vězení
 - Dlouhodobá snaha uvěznovat co nejméně lidí, u kterých není naděje na nápravu
 - (+ za velmi závažné trestné činy, kde uložím trest nad 3 roky)
- Mírnost soudců vůči pachatelům znásilnění?
 - Předsudky a přílišná mírnost?
 - Neexistuje evidence systémového problému (či jeho neexistence)
 - Anekdotační evidence příliš mírného i příliš přísného trestání

Detailnější rozbor (Youtube)

- "Kriminologie II: Jak uvažovat o trestání znásilnění a jeho (případné) reformě?"

Podmíněné tresty za znásilnění

Důvody pro časté ukládání

- Nekoordinované rozšíření obecných podmínek POTOS (až na 3 roky)
- Zachování stejných principů pro podmíněně odložené (nezohledňování závažnosti)
- Neumožnění jiného druhu trestu, který neuvěznuje
 - Nepromyšlená koncepce domácího vězení
 - Dlouhodobá snaha uvěznovat co nejméně lidí, u kterých není naděje na nápravu
 - (+ za velmi závažné trestné činy, kde uložím trest nad 3 roky)
- Mírnost soudců vůči pachatelům znásilnění?
 - Předsudky a přílišná mírnost?
 - Neexistuje evidence systémového problému (či jeho neexistence)
 - Anekdotální evidence příliš mírného i příliš přísného trestání

Detailnější rozbor (Youtube)

- "Kriminologie II: Jak uvažovat o trestání znásilnění a jeho (případné) reformě?"

Podmíněné tresty za znásilnění

Důvody pro časté ukládání

- Nekoordinované rozšíření obecných podmínek POTOS (až na 3 roky)
- Zachování stejných principů pro podmíněné odložení (nezohledňování závažnosti)
- Neumožnění jiného druhu trestu, který neuvězňuje
 - Nepromyšlená koncepce domácího vězení
 - Dlouhodobá snaha uvězňovat co nejméně lidí, u kterých není naděje na nápravu
 - (+ za velmi závažné trestné činy, kde uložím trest nad 3 roky)
- Mírnost soudců vůči pachatelům znásilnění?
 - Předsudky a přílišná mírnost?
 - Neexistuje evidence systémového problému (či jeho neexistence)
 - Anekdotační evidence příliš mírného i příliš přísného trestání

Detailnější rozbor (Youtube)

- "Kriminologie II: Jak uvažovat o trestání znásilnění a jeho (případné) reformě?"

Závěr: Chybějící (komplexní) trestní politika

European Journal of Criminology

European Society
of Criminology

Impact Factor: **1.752** / 5-Year Impact Factor: **2.594**

 Restricted access | Research article | First published online December 20, 2021

Punitive by negligence? The myths and reality of penal nationalism in the Czech Republic

[Jakub Drápal](#) [View all authors and affiliations](#)

[OnlineFirst](#) | <https://doi.org/10.1177/14773708211063753>

 Contents
 Get access
 Cite article
 Share options
 Information, rights and permissions

Abstract

Penal populism has repeatedly been described as influencing penal policies, with harsh penal practices presented as evidence of its influence. However, little attention has yet been paid to its role in the development of penal policies in post-authoritarian countries, which generally have large prison populations. Some minimal research has suggested that Central European countries were driven by penal nationalism following the 1989 revolutions. I examine this claim for the Czech Republic, using [Garland \(2013\)](#)'s framework of the five dimensions of a penal state. My analysis of political manifestoes shows that Czech politicians did not employ "law and order" rhetoric. The country's penal reforms were led by lenient penal elites. Nevertheless, a lack of analysis, coordination and sufficient funding resulted in a failure to properly identify or tackle the causes of the country's high imprisonment rate. Even though it gradually became more difficult to impose prison sentences, insufficient attention was paid to the length of the sentences Czech prisoners were serving. The large Czech prison population thus seems to be the result of state actors' negligence, but not of penal populism nor of penal nationalism.

Použitá literatura I

- Aebi, M. F., Tiago, M. M., Berger-Kolopp, L., and Burkhardt, C. (2019).
SPACE I – Prison Populations Survey 2016.
Technical report, Council of Europe.
- Auty, K. M. and Liebling, A. (2020).
Exploring the Relationship between Prison Social Climate and Reoffending.
Justice Quarterly, 37(2):358–381.
- Brabenec, T. and Montag, J. (2018).
Criminals and the price system: Evidence from czech metal thieves.
Journal of Quantitative Criminology, 34(2):397–430.
- Braithwaite, J. (1989).
Crime, shame, and reintegration.
Cambridge University Press, Cambridge.

Použitá literatura II

- Chalfin, A. and McCrary, J. (2017).
Criminal Deterrence: A Review of the Literature.
Journal of Economic Literature, 55(1):5–48.
- Chen, M. K. and Shapiro, J. M. (2007).
Do Harsher Prison Conditions Reduce Recidivism? A Discontinuity-based Approach.
American Law and Economics Review, 9(1):1–29.
- Danziger, S., Levav, J., and Avnaim-Pesso, L. (2011).
Extraneous factors in judicial decisions.
Proceedings of the National Academy of Sciences, 108(17):6889–6892.
- Drápal, J. (2017).
Vede větší užití trestních příkazů k ukládání méně nepodmíněných trestů odnětí svobody?
Jurisprudence, (5):5–17.

Použitá literatura III

- Drápal, J. (2020).
Základní přístupy k ukládání trestů.
Státní zastupitelství, (5).
- Drápal, J. and Šoltés, M. (2021).
Sentencing Decisions Around Quantity Thresholds: Theory and Experiment.
SSRN Electronic Journal.
- Frase, R. S. (2012).
Just Sentencing.
Oxford University Press, Oxford.
- Frase, R. S. and Roberts, J. V. (2019).
Paying for the Past.
Oxford University Press, Oxford.

Použitá literatura IV

- Kahan, D. M. (1996).
What Do Alternative Sanctions Mean?
The University of Chicago Law Review, 63(2):591.
- Loeffler, C. E. and Nagin, D. S. (2022).
The Impact of Incarceration on Recidivism.
Annual Review of Criminology, 5(1).
- Monahan, J. and Skeem, J. L. (2016).
Risk Assessment in Criminal Sentencing.
Annual Review of Clinical Psychology, 12(1):489–513.

Použitá literatura V

- Morris, N. (1977).
Punishment, Desert and Rehabilitation.
In *Equal Justice Under Law*, pages 137–167. U.S. Government Printing Office,
Washington, DC.
- Reyes, J. W. (2007).
Environmental policy as social policy? the impact of childhood lead exposure on crime.
The BE Journal of Economic Analysis & Policy, 7(1).
- Ryberg, J., Roberts, J. V., and de Keijser, J. W., editors (2018).
Sentencing Multiple Crimes.
Oxford University Press, Oxford.

Použitá literatura VI

- Sarre, R. (2001).
Beyond 'what works?' a 25-year jubilee retrospective of robert martinsons famous article.
Australian & New Zealand Journal of Criminology, 34(1):38–46.
- Ščerba, F. (2013).
Procesní alternativy a jejich vliv na využívání alternativních trestů.
In *Dny Práva 2012*, pages 1597–1607, Brno. Masarykova Univerzita.
- Sporer, S. L. and Goodman-Delahunty, J. (2009).
Disparities in sentencing.
Social Psychology of Punishment of Crime, pages 379–401.
- Tyler, T. R. (2003).
Procedural Justice, Legitimacy, and the Effective Rule of Law.
Crime and Justice, 30:283–357.

Použitá literatura VII

- Villettaz, P., Gillieron, G., and Killias, M. (2015).
The Effects on Re-offending of Custodial vs. Non- custodial Sanctions: An Updated Systematic Review of the State of Knowledge.
Technical report, Campbell Collaboration.
- von Hirsch, A. (2017).
Deserved criminal sentences.
Hart Publishing, London.
- von Hirsch, A., Bottoms, A. E., Burney, E., and Wikstrom, P. (1999).
Criminal Deterrence and Sentence Severity: An Analysis of Recent Research.
Hart Publishing, London.

Použitá literatura VIII

Wikstrom, P., Oberwittler, D., Treiber, K., and Hardie, B. (2012).

Breaking Rules.

Oxford University Press, Oxford.